ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

Декан факультету
фізичного виховання,
здоров'я та туризму

_____ М.В. Маліков
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31»серпня 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, ШКІЛЬНА ГІГІЄНА

підготовки бакалаврів денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
спеціальності 013 «Початкова освіта»
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Викладач: Дорошенко Вероніка Вадимівна, доцент, к.н.ф.в., доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури та спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри медико-біологічних основ фізичної культури та спорту_
Протокол 1 від «31»серпня 2026 р.
Завідувач кафедри_____
_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, ШКІЛЬНА ГІГІЄНА

Викладач: к.н.ф.в., доц. Вероніка Вадимівна Дорошенко
Кафедра: МБОФКС, 4-й корп. ЗНУ, ауд. 119 (1й поверх)
Email: dornika@i.ua
Телефон: 0506569247

1. Опис навчальної дисципліни

Вчитель початкових класів безпосередньо впливає на розвиток і соціалізацію дитини, формування стилю життя, сприятливого для збереження і зміцнення здоров'я. Все це робить актуальним формування предметної компетентності майбутніх учителів початкових класів з анатомії і фізіології людини та шкільної гігієни. Знаючи вікові особливості дітей, вчитель або вихователь на основі закономірностей вікового розвитку може правильно навчати і всебічно виховувати їх. Без знання особливостей будови, життєвих функцій організму, що росте, умов, необхідних для нормального розвитку дитини, неможливо побудувати навчальну і виховну роботу, дозувати розумове і фізичне навантаження, щоб виховати гармонійно розвинену здорову дитину.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна» є надати студентам комплексу знань з анатомії, фізіології, шкільної гігієни та виробити навички застосування набутих знань при організації навчальної-виховної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна» є:
- ознайомитися із анатомо-морфологічними особливостями організму дитини та особливостями його функціонування, росту і розвитку у різні вікові періоди, а також гігієнічними вимогами і нормативами, необхідними у роботі педагога для збереження індивідуального здоров'я школярів;
- зрозуміти основні закономірності росту і розвитку організму дитини та значення впливу гігієнічних факторів на стан здоров'я дітей різного віку;
- набути умінь використовувати засвоєні знання для організації навчальної та виховної роботи з дітьми молодшого шкільного віку у відповідності до особливостей психофізіологічного стану дитини, який змінюється у різні вікові періоди у процесі індивідуального розвитку, обґрунтовувати та дотримуватись гігієнічних заходів профілактики захворювань школярів.

Дисципліна належить до циклу загальної підготовки за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта». Вивчення даної дисципліни відіграє важливу роль при опануванні блоку дисциплін професійної підготовки спеціальності та професійної підготовки освітньої програми, таких як ППС 11 «Дитяча психологія», ППС 13 «Методика викладання фізкультурної галузі», ППОП3 «Основи інклюзивної освіти», ППОП11 «Психологічна діагностика дітей молодшого шкільного віку». У результаті вивчення освітнього компоненту здобуті знання, практичні навички відіграють важливу роль у забезпеченні інтеграції теоретичної складової, емпіричного досвіду та сучасного підходу до вирішення прикладних завдань ППС 16-17 «Навчальна практика» та ППС 18-19 «Виробнича практика».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	**4**	**4**
Кількість годин	120	120
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні заняття	20 год.	6 год.
Самостійна робота	80 год.	108 год.
Консультації	щопонеділка, 14.15 (4-й корп. ЗНУ, ауд. 119 або за домовленістю (очно) чи ел. поштою (dornika@i.ua) (дистанційно)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**екзамен**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10862#	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. СК11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства. ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів; розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів. ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу. ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), практичні завдання аналітичного, синтетичного та індуктивного характеру, дослідницькі методи (робота з науковими джерелами, санітарно-гігієнічними нормативними документами). Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо). Консультаційні методи: індивідуальні і групові консультації за запитами студентів; екзаменаційна консультація	Поточний контроль: накопичувальна бально-рейтингова система. (оцінювання досягнень студентів за усіма видами навчальної діяльності) Протягом семестру, під час практичних занять усне опитування; письмовий контроль, після вивчення змістових розділів, тестування на СЕЗН Moodle). Підсумковий контроль: - теоретичний блок (тестові завдання на СЕЗН Moodle); - практичний блок (виконання індивідуального практичного завдання).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. **Загальні положення анатомії, фізіології і гігієни. Загальні закономірності росту та розвитку дітей.**

Тема 1**. Вступ. Значення анатомії, фізіології і гігієни дітей шкільного віку для професійної підготовки вчителя початкової школи**. Предмет, завдання, методи анатомічних та фізіологічних досліджень. Визначення гігієни, її мета, завдання. Основні розділи гігієни. Поняття про гігієнічний норматив, об'єкти, що підлягають нормуванню, значення у проведенні профілактичних заходів. Визначення змісту анатомії, фізіології, шкільної гігієни. Значення анатомії, фізіології дитячого організму для педагогіки, для майбутньої професійної діяльності фахівця цієї галузі. Значення знань гігієни для формування професійного мислення та практичної діяльності. Значення шкільної гігієни у забезпеченні здоров'я школярів на етапах історичного розвитку і в сучасний період. Коротка історія розвитку анатомії, фізіології та гігієни як наук біологічного циклу. Зв'язок з іншими дисциплінами. Загальний огляд будови і функцій організму. Організм людини як єдине ціле. Організм людини як єдине ціле. Поняття про структурну і функціональну організацію організму. Рівні організації тіла людини: клітина, тканина, органи, система органів, організм. Будова і функції клітини. Будова і функції тканин. Регуляція функцій організму. Нервова і гуморальна регуляція функцій організму. Саморегуляція як універсальна властивість організму.

Тема 2. **Загальні закономірності росту та розвитку дітей і підлітків.** Поняття про ріст і розвиток організму. Закономірності росту і розвитку організму людини. Вплив різних чинників на ріст і розвиток дітей. Поняття про онтогенез. Основи вікової періодизації. Найхарактерніші риси різних періодів розвитку людини. Критичні періоди онтогенезу. Поняття про біологічний вік дитини, методи його визначення. Поняття про акселерацію і ретардацію. Пропорції тіла, їх зміни на різних етапах онтогенезу. Прикладне значення антропометричних досліджень. Поняття про соматоскопію. Гендерні (статеві) відмінності пропорцій тіла. Особливості фізичного розвитку дітей різного віку. Основні чинники, що впливають на фізичний розвиток. Методи оцінки фізичного розвитку.

Змістовий модуль 2. **Морфофункціональні особливості опорно-рухового апарату дитини. Вікові морфофункціональні особливості організації нервової системи та сенсорних систем дитини.**

Тема 3. **Вікові морфофункціональні особливості опорно-рухового апарату дитини**. Будова та функції скелету дитини. Біологічне значення опорно-рухової системи. Загальні відомості про скелет: форма, з'єднання, будова і хімічний склад кісток, ріст кісток, частини скелета. Вікові особливості кісток та скелета. Залежність здоров'я від стану хребта.

М'язова система дитини. Загальні відомості про будову м'язів та їх основні групи у людському тілі. Біологічне значення скелетних м'язів. Будова і форма скелетних м'язів. Основні групи м'язів людського організму. Робота м'язів. Вікові особливості м'язового апарату. Профілактика захворювань і травм опорно-рухового апарату дітей. Профілактика викривлень хребта та виникнення плоскостопості у дітей.

Тема 4. **Вікові морфофункціональні особливості нервової системи. Анатомія, фізіологія і гігієна аналізаторів. Вища нервова діяльність. Віковий аспект**. Значення нервової системи для організму людини. Вікові особливості структури і функції нервової системи. Будова, розвиток і функціональне значення різних відділів нервової системи. Поняття про рефлекс, рефлекторну дугу, збудження і гальмування, іррадіацію й індукцію в ЦНС. Властивості нервових центрів та процеси координації у ЦНС. Будова головного мозку. Ретикулярна формація, лімбічна система мозку, сенсорні, моторні, асоціативні ділянки кори великих півкуль. Вегетативна нервова система. Характеристика основних етапів розвитку ВНД дитини. Особливості умовно-рефлекторної діяльності у дітей та підлітків. Значення сенсорних систем для організму людини. Зорова і слухова сенсорні системи. Вестибулярний апарат: будова і функції. Хеморецепторні сенсорні системи. М'язова, тактильна та температурна чутливість.

Змістовий модуль 3. **Вікові морфофункціональні особливості серцево-судинної та дихальної системи дітей.**

Тема 5. **Морфофункціональні особливості серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання дитини**. Будова серця і судин. Цикл роботи серця. Вікові зміни серця. Рух крові по судинах. Велике і мале кола кровообігу. Вікові особливості основних гемодинамічних показників серцево-судинної системи (ЧСС, СОК, ХОК, АТ). Нервово-гуморальна регуляція кровообігу. Біологічне значення крові. Особливості серцево-легеневої реанімації (СЛР) у дітей.

Біологічне значення дихання. Загальна будова органів дихання (носова порожнина, носоглотка, гортань, трахея, бронхи, легені). Дихальні рухи (механізм вдиху і видиху). Типи дихання. Глибина і частота дихання. Газообмін у легенях і тканинах. Регуляція дихання. Особливості збудливості дихального центру у дітей. Вікові особливості будови і функції органів дихання. Гігієнічне значення носового дихання.

Змістовий модуль 4. **Вікові морфофункціональні особливості органів травної, видільної та ендокринної систем дітей. Вікові особливості обміну речовин та енергії. Гігієна харчування дітей.**

Тема 6. **Вікові морфофункціональні особливості органів травної, видільної та ендокринної систем дітей.** Вікові особливості ендокринної системи, вплив гормонів на ріст і розвиток організму. Загальні закономірності діяльності залоз внутрішньої секреції. Гуморальна регуляція функцій, ендокринні залози і їх вплив на розвиток і формування організму. Гіпофункція та гіперфункція гормонів. Вікові зміни залоз внутрішньої секреції.

Біологічне значення травлення. Система органів травлення: будова, функції. Особливості травлення у ротовій порожнині, шлунку, кишечнику. Регуляція травлення. Всмоктування у шлунково-кишковому тракті. Профілактика шлунково-кишкових захворювань у дітей.

Загальна характеристика органів виділення. Система сечовиділення. Біологічне значення процесів виділення. Органи виділення людини. Будова і функції сечовидільної системи людини. Вікові особливості сечовидільної систем. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Будова і функції шкіри. Профілактика захворювань шкіри.

Тема 7. **Вікові особливості обміну речовин та енергії. Гігієна харчування дітей.** Обмін речовин як основна функція життя. Складові частини метаболізму (анаболізм та катаболізм). Поняття про основний обмін та методи його визначення. Потреба організму в енергії. Фактори, які впливають на витрати енергії організмом. Особливості енергетичного обміну. Методи дослідження енерговитрат. Визначення добових витрат енергії за допомогою таблично-хронометражного методу. Обмін білків, жирів, вуглеводів. Водний і мінеральний обмін. Вітаміни. Гігієна харчування. Значення і фізіологічні принципи раціонального і збалансованого харчування. Значення основних нутрієнтів у харчуванні дітей. Фізіологічні аспекти організації харчування дітей. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії» (2017). Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку». Вимоги до харчування дітей відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти. Виховання у дітей правильного ставлення до їжі, санітарно-гігієнічних навичок, пов'язаних із прийманням їжі.

Змістовий модуль 5. **Фізіолого-гігієнічні основи організації навчально-виховного процесу у школі. Раціональний добовий режим школяра.**

Тема 8. **Фізіолого-гігієнічні основи раціонального режиму дня дітей різного віку.** Основні положення хроногігієни. Біоритми та їх значення у процесі життєдіяльності. Часова організація людини. Поняття про раціональний добовий режим. Фізіолого-гігієнічне обґрунтування режиму дня дітей, його значення. Загальна характеристика основних складових режиму дня (сон, перебування на відкритому повітрі (прогулянки), виховна та навчальна діяльність, ігрова діяльність і заняття за власним вибором (читання, заняття музикою, малюванням та іншої творчої діяльністю, спорт), самообслуговування, допомога родині, прийоми їжі, особиста гігієна). Фізіолого-гігієнічні основи рухової активності та загартовування дітей. Біологічна потреба у русі у залежності від віку та статі дітей. Гігієнічне нормування рухової активності дітей. Гіподинамія та її наслідки. Гігієнічні правила організації відпочинку дітей. Гігієнічні основи загартовування дітей. Гігієнічне значення загартовування.

Тема 9. **Фізіолого-гігієнічні основи організації освітнього процесу.** Гігієна як складова частина педагогічного впливу. Нормативно-правові основи шкільної гігієни. Чинники навчально-виховного процесу, що впливають на здоров'я дітей і підлітків. Вимоги до режиму дня школярів відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти. Організація занять дітей різного віку. Тривалість занять, навчального дня і року для дітей різного віку. Гігієнічні вимоги до проведення занять. Значення перерв. Прояви втоми у дітей. Попередження втоми та перевтоми у дітей різного віку. Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у навчальних закладах.

Змістовий модуль 6. **Гігієнічні вимоги до умов навчання та виховання підростаючого покоління.**

Тема 10. **Гігієнічні умови навчання та виховання підростаючого покоління.** Чинники та умови навколишнього середовища, що впливають на здоров'я дітей і підлітків. Зрушення у стані здоров'я та захворюваності, які зумовлені дією чинників навколишнього середовища та умов перебування учнів у навчальних закладах. Основні положення Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, ДБН «Будинки і споруди. Заклади освіти», Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу. Гігієнічні вимоги до планування, улаштування, обладнання, мікроклімату, вентиляції, освітлення та санітарно-технічного благоустрою основних приміщень навчальних закладів. Гігієнічні вимоги до навчальних меблів та їх фізіологічне обґрунтування. Правила маркування парт, інших начальних меблів та розсаджування дітей. Основні профілактичні заходи щодо покращання санітарно-гігієнічних умов перебування дітей у сучасних навчальних закладах.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**		**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	**з.ф.**	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Лекція 1	Тема. Вступ. Значення анатомії, фізіології і гігієни дітей шкільного віку для професійної підготовки вчителя початкової школи.	2	2	*щотижня*
Практичне заняття 1	Тема. Вступ. Значення анатомії, фізіології і гігієни дітей шкільного віку для професійної підготовки вчителя початкової школи. 1. Предмет, завдання, методи анатомічних та фізіологічних досліджень. Мета та завдання вікової фізіології. Значення анатомії, фізіології дитячого організму для педагогіки. 2. Визначення гігієни, її мета, завдання. Основні розділи гігієни. Поняття про гігієнічний норматив, об'єкти, що підлягають нормуванню, значення у проведенні профілактичних заходів. Гігієнічне нормування як умова збереження здоров'я населення.	2		*щотижня*
Лекція 2	Тема. Загальні закономірності росту та розвитку дітей і підлітків	2		*щотижня*
Практичне заняття 2	Тема. Загальні закономірності росту та розвитку дітей і підлітків 1.Поняття про онтогенез. Критичні періоди онтогенезу. 2.Вплив різних чинників на ріст і розвиток у постнатальному періоді. 3.Основи вікової періодизації. Найхарактерніші риси різних періодів розвитку людини. 4.Поняття про акселерацію і ретардацію.	2	2	*щотижня*
Самостійна робота до змістового модуля 1	Тема. Загальний огляд будови і функцій організму. Організм людини як єдине ціле. 1. Організм людини як єдине ціле. Поняття про структурну і функціональну організацію організму. 2. Загальний огляд будови і функцій організму. Рівні організації тіла людини: клітина, тканина, органи, система органів, організм. 3. Будова і функції клітини. Будова і функції тканин.	13	18	
Лекція 3	Тема. Вікові морфофункціональні особливості опорно-рухового апарату дитини	2	2	*щотижня*
Практичне заняття 3	Тема. Вікові морфофункціональні особливості опорно-рухового апарату дитини. 1. Біологічне значення опорно-рухової системи. 2. Загальні відомості про скелет: форма, з'єднання, будова і хімічний склад кісток, ріст кісток, частини скелета. Вікові особливості. 3. Будова та функції скелетних м'язів. Класифікація м'язів. Анатомічні та фізіологічні особливості розвитку м'язової	2		*щотижня*

	системи дитини.			
Лекція 4	Тема. Вікові морфофункціональні особливості нервової системи. Анатомія, фізіологія і гігієна аналізаторів. Вища нервова діяльність. Віковий аспект.	2		*щотижня*
Практичне заняття 4	Тема. Вікові морфофункціональні особливості нервової системи. Анатомія, фізіологія і гігієна аналізаторів. Вища нервова діяльність. Віковий аспект 1. Загальні відомості про нервову систему. 2. Будова нейрону. Класифікація нейронів. Будова нейроглії, її розташування та функції. Вікові особливості. 3. Поняття про синапс. Вікові особливості будови і функціонування. 4. Поняття про рецептор, рефлекторну дугу. 5. Загальна будова центральної нервової системи. 6. Будова та функції відділів головного мозку: а) довгастого мозку; б) заднього мозку; в) середнього мозку; г) проміжного мозку; д) кінцевого мозку. 7. Локалізація кіркових центрів. 8. Поняття про аналізатори, їх будова. 9. Поняття про сигнальні системи організму людини.	2		*щотижня*
Самостійна робота до змістового модуля 2	Тема. Анатомія, фізіологія і гігієна аналізаторів. Віковий аспект. 1.Архітектоніка кори головного мозку. Локалізація кіркових центрів. 2.Поняття про аналізатори, їх будова. 3.Зоровий аналізатор. 4.Слуховий аналізатор. 5.Внутрішні аналізатори (вестибулярний, руховий, інтероцептивний). 6.Роль мозочка у регуляції підтримки пози і локомоцій, усвідомлених рухів. 7.Таламус як колектор усіх аферентних сенсорних шляхів. Ядра таламуса, їх фізіологічна роль.	13	18	
Лекція 5	Тема. Морфофункціональні особливості серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання дитини.	2		*щотижня*
Практичне заняття 5	Морфофункціональні особливості серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання дитини. 1.Будова серця. Вікові морфологічні і функціональні особливості. 2. Показники роботи серцево-судинної системи. Вікові особливості. 3. Вікові особливості будови і функції органів дихання. 4. Регуляція дихання. Особливості збудливості дихального центру у дітей. 5. Особливості СЛР у дітей.	2		*щотижня*

Самостійна робота до змістового модуля 3	Морфофункціональні особливості серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання дитини. 1. Будова серця. Вікові морфологічні і функціональні особливості. 2. Показники роботи серцево-судинної системи. Вікові особливості. 3. Вікові особливості будови і функції органів дихання. 4. Регуляція дихання. Особливості збудливості дихального центру у дітей. 5. Особливості СЛР у дітей.	13	18	
Лекція 6	Тема. Вікові морфофункціональні особливості органів травної, видільної та ендокринної систем дітей	2		*щотижня*
Практичне заняття 6	Тема. Вікові морфофункціональні особливості органів травної, видільної та ендокринної систем дітей. 1.Вікові морфофункціональні травної системи. 2.Вікові морфофункціональні особливості травних та ендокринних залоз. 3.Вікові морфофункціональні особливості сечовидільної системи дітей.	2		*щотижня*
Лекція 7	Тема. Вікові особливості обміну речовин та енергії. Гігієна харчування дітей	2		*щотижня*
Практичне заняття 7	Тема. Тема. Вікові особливості обміну речовин та енергії. Гігієна харчування дітей. 1. Поняття обміну речовин. Основні етапи. 2. Особливості енергетичного обміну у дітей. 3. Особливості обміну речовин у дітей. Основний і загальний обмін. 4. Особливості білкового обміну. Потреба у білках дітей різного віку. 5. Фізіологічне значення жирів. Потреба у жирах дітей різного віку. 6. Фізіологічне значення вуглеводів. Потреба у вуглеводах дітей різного віку. 7. Роль вітамінів у обміні речовин. 8. Роль макро- і мікроелементів у обміні речовин. 9. Особливості водного обміну.	2	2	*щотижня*
Самостійна робота до змістового модуля 4	Тема. Тема. Вікові особливості обміну речовин та енергії. Гігієна харчування дітей. 1. Поняття обміну речовин. Основні етапи. 2. Особливості енергетичного обміну у дітей. 3. Особливості обміну речовин у дітей. Основний і загальний обмін. 4. Особливості білкового обміну. Потреба у білках дітей різного віку. 5. Фізіологічне значення жирів. Потреба у жирах дітей різного віку. 6. Фізіологічне значення вуглеводів. Потреба у вуглеводах дітей різного віку. 7. Роль вітамінів у обміні речовин. 8. Роль макро- і мікроелементів у обміні речовин. 9. Особливості водного обміну.	14		

Лекція 8	Фізіолого-гігієнічні основи раціонального режиму дня дітей різного віку.	2		*щотижня*
Практичне заняття 8	Тема. Фізіолого-гігієнічні основи раціонального режиму дня дітей різного віку 1. Біоритмологічний принцип раціональної організації повсякденної діяльності людини. 2. Поняття режиму дня. Його фізіолого-гігієнічне значення. Оцінка режиму дня. Оцінка рівня сформованості режимних гігієнічних навичок. 3. Загальна характеристика основних складових режиму дня. 4. Визначення рухового режиму й оцінка рухової активності дітей. 5.Оцінка загартованості організму дітей.	2		*щотижня*
Лекція 9	Тема. Фізіолого-гігієнічні основи організації освітнього процесу	2	2	*щотижня*
Практичне заняття 9	Тема. Фізіолого-гігієнічні основи організації освітнього процесу 1. Гігієнічна оцінка організації навчального процесу. 2. Гігієнічна оцінка розкладу уроків.	2		*щотижня*
Самостійна робота до змістового модуля 5	Тема. Фізіолого-гігієнічні основи організації освітнього процесу 1.Вимоги до режиму дня школярів відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти. 2.Прояви втоми у дітей. Попередження втоми та перевтоми у дітей різного віку. Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у навчальних закладах. 3.Організація занять дітей різного віку. Тривалість занять, навчального дня і року для дітей різного віку. Гігієнічні вимоги до проведення занять.	14	18	
Лекція 10	Тема. Гігієнічні вимоги до умов навчання та виховання підростаючого покоління	2		*щотижня*
Практичне заняття 10	Тема. Гігієнічні вимоги до умов навчання та виховання підростаючого покоління 1. Визначення санітарно-гігієнічних вимог до земельної ділянки та будинку закладів загальної середньої освіти. 2. Санітарно-гігієнічна оцінка класної кімнати.	2	2	*щотижня*
Самостійна робота до змістового модуля 6	Тема. Гігієнічні вимоги до умов навчання та виховання підростаючого покоління 1.Основні гігієнічні принципи проєктування закладів освіти. 2.Визначення санітарно-гігієнічних вимог до земельної ділянки та будинку закладів загальної середньої освіти. 3.Санітарно-гігієнічна оцінка класної кімнати. 4.Санітарна експертиза розміщення меблів у закладах загальної середньої освіти.	13	18	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Практична робота 1 (завдання про мету та завдання анатомії, фізіології, гігієни, зв'язок вікової фізіології з іншими науками, поняття про гігієнічний норматив, значення анатомії, фізіології і гігієни дітей шкільного віку для професійної підготовки вчителя початкової школи).	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	3
Практичне заняття 2	Практична робота 2 (завдання про критичні періоди онтогенезу, вплив різних чинників на ріст і розвиток у постнатальному періоді, основи вікової періодизації, найхарактерніші риси різних періодів розвитку людини).	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких	3

			випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота до змістового модуля 1	Тести до змістового модуля 1	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Практичне заняття 3	Практична робота 3 (завдання про вікові морфофункціональні особливості кістяка людини, будову і властивості м'язової тканини та особливості кісткової та м'язової системи дітей).	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	3
Практичне заняття 4	Практична робота 4 (завдання на основі базових знань про будову, розвиток і функціональне значення різних відділів нервової системи, взаємодію між ЦНС і	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними,	3

	периферичною НС та зовнішнім середовищем, значення сенсорних систем для організму дитини).	вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота до змістового модуля 2	Тести до змістового модуля 2	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Практичне заняття 5	Практична робота 5 (завдання на основі базових знань про вікові особливості будови та функції серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання дитини, їх взаємозв'язки між собою та зовнішнім середовищем.)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 6 балів із розрахунку: 6 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 5-4 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 3-1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість	6

			повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота до змістового модуля 3	Тести до змістового модуля 3	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Практичне заняття 6	Практична робота 7 (завдання 1-5 про вікові морфофункціональні особливості органів травної, видільної та ендокринної систем дітей)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	3
Практичне заняття 7	Практична робота 7 (завдання 6-7 про особливості обміну речовин у дітей, раціональне харчування, роль основних нутрієнтів у харчуванні дітей, їх потребу у основних нутрієтах)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної	3

		«Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота до змістового модуля 4	Тести до змістового модуля 4	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Практичне заняття 8	Практична робота 8 (завдання про фізіолого-гігієнічне обґрунтування добового режиму дітей, характеристику основних позашкільних складових режиму дня, визначення рухового режиму та загартованості організму дітей).	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної	3

			роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Практичне заняття 9	Практична робота 9 (про чинники та умови навчально-виховного процесу, що впливають на здоров'я школярів, фізіолого-гігієнічні основи організації освітнього процесу, гігієнічну оцінку організації навчального процесу та розкладу уроків).	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	Не більше 3 балів із розрахунку: 3 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 2 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 1 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	3
Самостійна робота до змістового модуля 5	Тести до змістового модуля 5	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Практичне заняття 10	Практична робота 10 (завдання на основі базових знань основних положень нормативних документів, що регламентують гігієнічні вимоги до умов навчання та виховання підростаючого покоління (ДБН «Будинки і споруди.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ у методичних рекомендаціях до практичних робіт (Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної	Не більше 6 балів із розрахунку: 6 бали – за технічне виконання і за правильні, повні відповіді на завдання практичної роботи; 5-4 бали – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи; 3-1 бал – за технічне	6

	Заклади освіти», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти та ін.)	програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.)	виконання з неточними, неповними відповідями на завдання практичної роботи, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями; 0 балів – завдання не виконано. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання завдань практичної роботи, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота до змістового модуля 6	Тести до змістового модуля 6	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Максимально студент(ка) може отримати 4 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді.	4
Усього за поточний контроль	17			**60**
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання (підсумкові екзаменаційні тести)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент(ка) отримує 1 бал за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді. Підсумкове тестування за темами, вивченими у поточному семестрі (32 тестових завдань, обмеження у часі – 25 хвилин).	32
	Практичне завдання	Публічна презентація обґрунтованого з точки зору морфофункціональних особливостей дітей молодшого шкільного віку плану впровадження здоров'язбережувальних (гігієнічних) заходів у	8 балів – виконання завдання бездоганне за змістом, формою, обсягом. Відповідь повна, глибока з елементами аналізу, творчості, логічна і послідовна. Студент(ка) доцільно використовує вивчений матеріал при	8

		закладах освіти (на прикладі початкової школи). Зміст, вимоги до оформлення розміщено в СЕЗН ЗНУ	рішенні практичних завдань, робить узагальнюючі висновки; 5-7 балів – відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності, недостатня чіткість у визначенні понять; 3-4 бали – виконання завдання не у повному обсязі, містить неточності, недостатньо чіткі і правильні формулювання термінів, порушення послідовності у викладі матеріалу; 1-2 бали – завдання виконано номінально, без творчого підходу, виконання завдання мають суттєві недоліки, студент відчуває труднощі при застосуванні теоретичних знань при рішенні практичних завдань; 0 балів – завдання не виконано.	
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 109 с.
2. Анатомія, фізіологія, шкільна гігієна : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» / уклад. : В.В. Дорошенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 78 с.
3. Антонік В.І. Антонік І.П. Андріанов В.Є. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 336 с.
4. Вікова анатомія та фізіологія людини : навч. посібник / Т. Є. Комісова та ін. Харків : ФОП Петров В. В., 2021. 112 с.
5. Вікова фізіологія : підручник / за ред. П.Д. Плахтія. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 340 с.
6. Вікова фізіологія та шкільна гігієна : навч.-метод. посібник / уклад. : Любов Корінчак. Умань : Візаві, 2018. 320 с.
7. Коц С.М., Коц В.П. Вікова фізіологія та шкільна гігієна : навч. посібник. Харків, 2023. 284 с.
8. Грицуляк Б.В., Грицуляк В.Б. Анатомія і фізіологія людини : навч. посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет. 2021. 135 с.
9. Коцур Н. І., Буц М. А. Вікова анатомія та фізіологія : навч.-метод. посібник. Переяслав : Домбровська Я.М., 2021. 220 с.
10. Коцур Н. І., Товкун Л. П. Шкільна гігієна : навч. посібник. Переяслав : Домбровська Я. М., 2020. 408 с.
11. Помогайбо В., Петрушов А., Власенко Н. Основи антропогенезу : підручник. Київ : Академвидав, 2015. 142 с.
12. Пшиченко В.В., Черно В.С., Чеботар Л.Д. Вікова фізіологія та шкільна гігієна : навч. посібник. Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 320 с.
13. Соколовська О.С. Анатомія та вікова фізіологія з основами медичних знань (в таблицях та малюнках) : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2021. 252 с.
14. Філіпцова К. А., Топчій М.С. Вікова фізіологія та шкільна гігієна: навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 312 с.
15. Anatomical Differences between Children and Adults. *International Journal of Scientific Research and Management* (IJSRM). 8(5): 355-359, 2020.
16. Ian Peate, Elizabeth Gormley-Fleming. Fundamentals of Children and Young People's Anatomy and Physiology : A Textbook for Nursing and Healthcare Students, Second Edition. John Wiley & Sons Ltd. Published, 2021. 528 p.

Інформаційні ресурси

1. Аносов В.Х., Хоматов Н.Г., Сидоряк В.Г. Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни. URL: lib.mdpu.org.ua/.../anosov_vkh_khomatov_ng_sidorjak_vkova_fzologja_z_osnovami_s klno_ggni.html.
2. ДБН В.2.2-3:2018 «Заклади освіти. Будинки і споруди». URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V22-3-2018.pdf
3. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text
4. Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії : наказ Міністерства охорони здоров'я України. 2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17#Text
5. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України. 2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Будь ласка, беріть участь у обговоренні, навіть якщо соромитеся чи не впевнені у своїх знаннях!
Пропуски можливі лише з поважної причини. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на консультації впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Дозволяється також письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.
Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.
Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності
Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті
Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.
Під час виконання заходів контролю (іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація
Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну на пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».
Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу dornika@i.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.
Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ

Додаткова інформація

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://cutt.ly/YrAX6zCD.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок прийому, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в ЗНУ: https://cutt.ly/qrACe7l0

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: Банах Віктор Аркадійович
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ
Наукова бібліотека: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
Школа Конфуція (вивчення китайської мови): http://sites.znu.edu.ua/confucius